

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus liberiter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A kik nem dolgoznak.

Ma a tizedik napja immár, hogy a fejérvári kőművesek és ácsok nem dolgoznak. Letették a kalapácsot, a fejszét, kimondták:

Ingyenélőket tömni nem akarunk.

Muzsikáltatják magukat, táblákat hordoznak végig az utcán, künn táboroznak a Sóstón s elmerengenek rajta, hogy miként puhulnak idehaza a mesterek.

Valóban nem ismerem rá a mi népünkre. Tiszteletgondoznak, belátásosnak ismertem eddig, a mely gondolkozni tud s most egyszerre megcsöknyösödik és se ide, se oda egy lépést se akar mozdulni a békülés útján.

Sztrájkolni ilyenkor!

— Tudjuk, hogy kinevet bennünket mindenki — mondotta nekem az egyik, a kit az elsőbbek közé sorozok — most nem dolgozni, a mikor amugy sincs munka. De nem tehetünk róla.

Ha a tavasszal tették volna, a mikor a Bernstein és Káldor cég alaposan le akarta a fejüket nyomni a vízbe, akkor nem csodáltam volna, volt értelme, mert csakugyan rosszul bántak velük. De azóta Bernstein ur is beadta a derekát és fizetett a jobb munkásnak 3 kor. 20 fillért, mint a mesterek általában. Akkor szükség volt 300—400 emberre, de ma akár 50 emberrel is kihúzzák már ezt az esztendőt. Ki épít most? A Schuckert-féle villa-

mossági telepen van néhány heti dolog. Az új laktanyán akár ne is dolgozzanak ebben az esztendőben. A többi apró-cseprő munkák pedig nem oly égetően szükségesek, hogy ne várhatnának velük a tavaszig. És a mi munkásaink most az arany szabadságot hangoztatják:

Szabadoknak születt az anyánk, azok vagyunk,
De ingyen élöket tömni nem akarunk.

Jó feleim! hiszen tudhatjátok, hogy úgy télviz idején mennyit szoktatok elmélkedni az arany szabadságról. Hogy miért előlegezitek magatoknak ezt a keserves szabadságot, azt ugyan nem értem.

Egy csomó követeléssel állottak elő. Megkérdeztem felőlük az egyik szóvivőt, a kit mindig józan gondolkodásának ismertem.

— Nincs nekünk tulajdonképen más óhajunk az egészről — mondotta — mint a 10 órai munkaidő.

— Hát aztán érdemes azért ilyenkor ilyen eszközökhöz folyamodni? Hiszen el lehetne azt érni békés-úton is, érdemes azért barmokról beszélni, melyeket igába fognak, érdemes rendőrökről, zsandárokról kiabálni, a kik ugyancsak nem fognak senkit kényszeríteni a munkára?

A másik így beszélt:

— Az bánt és az igaz csupán bennünket, hogy szóba se állottak velünk, hogy többszörös feliratunkat válasza sem méltatták.

Azóta kint, hogy az ilyen beszéddel csak áltatták magukat. A mesterek feleltek és ha 10 nappal ezelőtt még nem tárgyaltak, tárgyaltak volna később.

A másik azt mondta, hogy csak egy kis engedményt tegyenek és ők készek beállni a munkába. Azóta tettek engedményt. Beleegyeztek a parthi-führer rendszer eltörlésébe, a melyet eddig is csak a Bernstein és Káldor cég hozott itt dívatba. Beleegyeztek a munkabér arányosításába. Legyen minimum, de akkor legyen maximum is, a melyen felül ne kelljen a mestereknek fizetni. Ők maguk is belátták, hogy ostobaság azt követelni, hogy minden munkás egyformán díjaztassék, a mikor jó, gyenge és nagyon gyenge munkások, érdemesebb, kevésbé érdemes munkások és gyerekszámba menő legénykék is dolgoznak. Nőket eddig sem alkalmaztak. A tíz órai munkaidőt pedig 10 és fél órára kívánták megszabni, így mind a két rész fél órát engedett volna a követeleléből. S ha jól gondolkoznak, be is láthaták volna, hogy elég méltányos így a mesterek követelése. Mert ha a kőművesek csak 10 órát dolgoznak, 10 órát dolgozik a napszámos, sőt a többi iparosok sem fognak tovább dolgozni, a mi minden mesterre nézve óriási költségekülönözetet tenne ki naponkint. Egyébiránt így van ez másutt is.

Tehát nem mondhatja senki, hogy nem

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Nyomorult társadalom.

Némelyik város is úgy van, mint némelyik ember: a legrongyosabb kapanyél is elszűl a markában. A mi városunk nem tartozik azok közé a szerencsések közé. Mi száz esztendeig dolgozhatunk, vesződhethünk ernyedetlen szorgalommal s a százegyedikben mikor már azt hiszszük, hogy no... most végre valahára sikerült mégis, ... akkor úgy járunk, mint a kutyamarta koldus a bekecsével: folt se válik belőle.

Mondtam már egyszer, hogy nálunk két egyesület virágzott, míg a guta beléjük nem ütött. Egymásba kötöttek s belebukott mindkettő. Így jár nálunk minden.

Legutóbb is hosszú huzavona után sikerült nyélbe ütni a legújabb egyesületet az állatvédő egyesületet. Szép reményeket fűztünk hozzá, lelkesedéssel gyűjtöttük a tagokat, etettük a cingéket, lestük a fiakkerlovakat, hogy védelmezzük meg őket a szivtelen kocsisok korbácsolása ellen. És tessék! nem megbukott az is? Akár csak átok borongna fölöttünk a maga sóját holló szárnyaival.

És hogyan bukott meg?

A fát ha szélvész csavarja ki tövistül, vagy villám fut rajta keresztül, az legalább becstü-

tére válik, de hogy a rongyos szű örölje meg, az borzasztó, olyan halált nem érdemelt meg.

S minálunk az állatvédő egyesületet még a szű sem ette meg. Nem belső visszavonás, egyenletlenség ásta meg a sirját, bennem egy nyomorult nulla tekintete ki a nyakát. Ha tetszik, megmondhatom a nevet, Török Vince volt a komisz és nullának mondom, ha mindjárt be is találna pörölni a tekintetes törvényszéknél érte.

Különbön csizmadia volt a zsványinak a mestersége. Pénze annyi volt, hogy a biblia minden levelét kirakhatta volna bankóval, hanem azért fogta a garast, mint a paripa a zablát, mikor ágoskodik. Huzott-vont későn-korán, akár csak éhenhalásra lett volna kárhözhatva.

Az is volt az oka, hogy tudomást se szerzett a legújabb egyesület létesítéséről. Ő csak tovább csinálta a csizmáit, pofozta az inasait s szedte a kamatokat kikölcsönzött tőkéi után.

Hanem mit törődünk mi egy csizmadival? Nulla volt ő a városban, olyan nulla, melyik garast sem számít. Nélküle épen úgy el voltunk, mint a falu zsidó nélkül el lehet.

S a végén mégis ő volt a mi vesztünk.

Az egyesület kötelességünké tette fölügyelni, hogy a városban humánusan bánjanak az állatokkal. Azért ha valahol kutyát visítani hallottunk, mindjárt utána jártunk, mi volt annak a vonításnak az oka? S ha véletlenül kiderült, hogy valami emberi lénytől vala bántódása, akkor hát jaj volt a boldogtalannak, már mint annak az emberi lénynek.

Igy történt egyszer Forinyák Rezső urral, hogy éppen mikor ebéd utáni alváshoz fogott volna hát iszonyatos ordítás ütötte meg a fülét. Abban a pillanatban fölugrott s nyargalást indult a keserű hangok fölfödözésére. Hanem nem kellett messze nyargalnia.

A szomszédában ordított egy gyerek, — a formája azt mutatta, hogy a csizmadia mesterség magas művészetének szentelte életét, s a föltevés anyival is közelebb állott a való tényálláshoz, a mennyiben a kölyök fülébe Török Vince csizmadia mester csimpaszkodott.

Forinyák Rezső csatlakozott. Csalatkozott annyiban, mennyiben az ordító inas hangjában állati hangra vélt ismerni s az állatot megvédeni minden inzultussal szemben az egyesület alapszabályaiban foglalt s minden tagra ráért kötelességnek tekintette. Ezért, amikor csatlakozásának tudatára ébredt, rettenő zavarba jött.

Nem tudta, mit csináljon az egyszer. Hanem az inas ordított, mintha nyársba huzták volna. Az a jajveszékés pedig Forinyák Rezső szivéig nyúlva, megindította azt. A részvét mondatra el vele:

— Hahó! Kikérem magamnak. Hagyja azt a gyereket.
— Kicsoda az ur?
— Forinyák Rezső vagyok, — volt a válasz.
— Es miköze az urnak hozzám?
— Mi közöm? — volt az önértetes válasz
— hát tudja meg, hogy én az állatvédő egyesület rendes tagja.

alkudoztak velük, engedtek s elmentek a méltányosság határáig s a kőművesek és ácsok még mindig nem nyulnak a szerzőszámhoz, hanem kivonulásokat rendeznek.

Megmondjuk egészen őszintén, hogy a legtöbben hogyan gondolkoznak felőlük:

Körülbelül 600 munkás sztrájkol. Ezek közül 200-nak volt munkája. A többi 400 ferde szemmel nézte, hogy ezek foglalkozást kaptak. Ha nekünk nincs, nektek se legyen. Előállunk hangzatos jelszavakkal, követelésekkel, a melyeket — jól tudják maguk is — nem lehet teljesíteni, sztrájkolunk, megfélemlítjük azokat, a kik belemennének a munkába: hogy várj csak, majd a télen találkozunk még. Néhány ember, valószínűleg a leggyengébbek és legkevésbé használhatók terrorizálták a többieket, a kik szívesen dolgoznának s most egy-két ember kedvéért szenved a többi, elvesztettek már a mult héten vagy 3000 koronát, elvesztenek ezen a héten is annyit, kivették a falatot a családok apák gyermekeinek szájából.

Nem jól van ez így! Ez csak nagyobb bajoknak, majd mélyebb elkeseredésnek lesz a szülőanyja. Majd eljönnek a szomorú napok, a mikor a nincsetlenség, a kenyérméltatlanság nagy és szomorú igazságokat vált ki azokból a szegény, sokgyermekű családapákból. Eljön majd az idő, mikor a mestereknek naponta lesz alkalmuk kenyeret adni az ötven kérelmező közül tíznek (többnek ők se adhatnak) akkor majd másként fognak gondolkozni és verik a mellüket a számon-bánommal, de sajnos! későn lesz majd.

Sajnáljuk őket, mert látjuk, hogy egyes nagyszájú atyafiak beszéde után háborúságot kezdettek ott, a hol igazán keresztény szeretetnek kellene és szabadna uralkodni, kiélesítenek ellentéteket olyan helyeken, a hol az apjuk is becsületlen kenyeret kapott évtizedeken keresztül.

Csak azt tanácsolhatjuk a jobblelkűeknek, hogy fogják föl szerszámaikat, a melylyel mindeztideig is becsületlen ke-

nyeret kerestek, ne hallgassanak frázisokra, mert azt nem lehet az asztalra tálni. Elégedjenek meg azzal, a mit elértek, mert megérik még, hogy szégyenkezve kell kérniük ott, a hol ma még jóakarattal találkozhatnak. És higgyék el azt is, hogy önmagukat kivéve mindenki elitéli a mozgalmukat, mert nem tartják se igazságosnak, se okosnak.

Kossuth-ünnep.

A helybeli Kossuth-ünnep rendező bizottsága felkéri a város polgárait:

1. hogy f. évi szeptember hó 19-én házait nemzeti lobogóval felidézíteni, este pedig alkalmat kivilágítani,

2. aznap délután 3 órákor az üzleteket bezárni, az ipari és egyéb munkát beszüntetni szíveskedjenek.

Az ünnepély programja a következő:

Kora reggel mozsárlövésnek jelzik a nap ünnepét.

Ugyancsak kora reggel a vasúti munkások zenekara hazafias darabokat játszva bejárja a várost.

D. e. 10 órákor városi díszközgyűlés.

11 órákor az ev. ref. templomban isteni tisztelet az év. el. lelkész együttes közreműködésével, mely alkalmattal az ev. ref. dalárda énekel.

D. u. 4 órákor az összes egyletek és társaskörök, a megyei és városi tisztikar, a törvényhatósági bizottság tagjai s az összes polgárság a vásártérre jönnek össze, honnan a menet 4 órákor a Nádor-, Kossuth-, Budai- és Apáca-utcán át a polgári lövöldébe vonul, hol az ünnepély kezdetét veszi.

Az ünnepély végleges programját a bizottság a ma esti ülésen állapítja meg. Az ünnepi beszédet mint halljuk, *Kenéssy Gyula* ügyvéd tartja. A déli vasúti dalárda és a polgári dalkör közös karban énekel s többen hazafias költeményeket szavalnak.

Este 7 órákor társas vacsora lesz, melynek folyamán az ünnep jelentőségéről *Erdőssy Bódogné* r. tanár emlékezik meg. A kik még a társas vacsorára vonatkozó részvételi ívet nem irták alá s ott megjelenni óhajtanak, f. hó 18-án este 6 óráig az ívet a tóvárosi olvasókörben vagy dr. *Sáára Gyula* ügyvéd irodájában aláírhatják.

A r. kath. főgymnázium önképzőköre Kossuth Lajos születésének századik évfordulója alkalmán

lassan megadta magát. Konyult föl hallgatta az itéletet. Mennyi idealizmus szállott avval sirba! Mert hiszen, ha már az embereket nem lehet megvédeni semmiféle brutalitással szemben, akkor mit ér minden állatvédő szövegkezet? Elkeseredésében megfogadta, hogy törölteti magát az egyesületből.

Pár hélig meghányta-vetette a dolgot magában, miglen valóságos elhatározással érlelődött meg szívében. Senkinek sem szólt felőle előbb, egyszercsak kirukkolt az elnök előtt.

— Kilépek, elnök ur, — mondta keserűen.

— Ön is? — kérdezte az elnök lemondással, mint Caesar Brutust, mikor ez szívébe döfte kardját.

En is? — kérdezte önkénytelen Forinyák Rezső — hát talán már más is kilépett?

— Kilépett-e? Ön talán már hatvanadik.

— Hogyan? Csak nem az a komisz csizmadia? . . . Hát lehetséges?

— Sajnos, uram, — volt a szomorú válasz — de az a csizmadia nagy hatalom minálunk.

— Hogy hogy?

— Csak úgy, hogy százan tartoznak neki, ötvennek meg ő a jóállója . . . mondjam még tovább?

— Forinyák Rezső meglegedett a kérdéssel.

— Nyomorult társadalom!

Kincse István

kalmából — mint már jeleztük — nyilvános ünnepet rendez. Hogy azonban az ifjúság a város nagy felvonulásán s Kossuth-ünnepén f. hó 19-én résztvehessen, az ifjúsági ünnepély f. hó 20-án d. u. 5 órákor lesz. A sorrend a következő:

1. *Himnusz*. Előadja a főgymn. énekkara.

2. *Felolvasás*. Tartja: Varga Domján dr. tanár.

3. *Zene*. Előadja az ifjúsági zenekar.

4. *A magyar ifjúsághoz*. Irta: Lampért Géza. Szavalja: Horváth I. VIII. o. t.

5. *Rákóczi Ferenc Rodostón*. Melodráma. Irta: Váradi Antal dr., zenéjét szerelte: Ábrányi Kornél; előadják: Dornis I. VIII. és Pap Miklós VI. o. t.

6. *Kossuth Lajos*. Irta: Kornai István; szavalja: Rátkay L. VIII. o. t.

7. *Kossuth-nóták*. Tavasz elmúlt . . . , Kossuth Lajos azt izente . . . ; éneklé a főgymn. énekkara az egész ifjúsággal.

Pátka község közönsége vasárnap azaz f. hó 21-én ünnepi meg a nagy évfordulót. A rendezendő ünnepély sorrendje a következő:

1. D. u. 3 órákor az ev. ref. templomban hálaadó istentisztelet tartatik.

2. Templomból a polgárság a községháza elé vonul.

3. A községi tanácserebben képviselőtestületi *diszközgyűlés* tartatik.

4. *Diszközgyűlés* végeztével a községház melletti téren a polgárság éneklé a „Himnusz”.

5. *Schier József* r. kath. lelkész megnyitó beszédet mond.

6. Alkalmi költemény. Szavalja *Arany L.*

7. Ünnepi beszéd. Tartja *Biczó Pál* ev. ref. lelkész.

8. Kossuth. Költemény. Szavalja *Biczó Tera.*

9. Polgárság éneklé a „Szózat”-ot.

10. Alkalmi költemény. Szavalja *Árpád J.*

11. Hazafias dalok.

12. Tüzlőtői diszgyakorlat.

13. Népmulatság.

14. Este tüzlőtői körmenet.

15. Kivilágítás 7—9 óráig.

16. Társas-estély Lantai Pál vendéglőjében.

UJDONSÁGOK.

— **A főpásztor bérmulon.** Dr. *Városvy Gyula* megyés püspököt útjában mindenütt igaz szeretettel s nagy fényfel fogadják. Így szept. 12-én délután Nagyhaszton a hatalmas diadalkapunál lovasbandériumtól környezve *Magyary Sándor* nagyloóki jegyző üdvözölte; a bérmálás napján szombaton pedig a jó hívő nép sörfalat képezve ágyudörgés között várta a grófi kastélyból a templomba érkező püspököt, hogy térdeire hullva vegyék áldását. A püspök sz. mise s sz. beszéd után mintegy 250 hívőt részesített a bérmálás szentségében. A szertartás végeztével Nagy-Loók község előjáróságát s a hitközség tisztelgését fogadta a főpásztor, mely után id. gróf *Zichy Nep. János* kegyur főuri asztalához volt hivatalos a közép-hantosi *Fiáth* földbirtokos, a papság, a küldöttségek szónokai s a tisztikar. Délután megéredt a jótékony eső s a püspök folytatta útját Rácalmás felé, hol az idő a fényesnek ígérkező fogadtatást elrontotta. *Mária-nevenapján* Rácalmás bucsünnepén a hívők s a közeli falvakból özsze gyűlt búcsujárók nagy sokasága jelenlétében 600-on felül vették fel a bérmálás szentségét. A sz. mise alatt a kántorantató fáradhatlan buzgalomból iskolás leánykák nagy gyakorlottsággal szépen énekeltek latin énekeket. A bérmálás után a főpásztor előtt a kath. kör, a tanítók s az előjáróság tisztelegtek. Dében *Pödör István* esp. plebános a megyés püspök tiszteletére diszebedett adott. Délután a litániát is a főpásztor tartotta.

— **A Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége** felkéri a katolikus egyesületek vezetőit, hogy a XIII. Leó pápa jubileumára készülő hódolati album aláírási íveit, valamint a begyűlt Péter-filéreket szeptember hó végeig az Országos Szövetség irodájába (Budapest, IV. Molnár-utca 11.) beküldeni szíveskedjenek.

— **Török Konstant emlékezte.** Annak idején meleg szavakkal emlékeztünk meg a magyar ciszterci rend nagy halottjáról, a helybeli főgimnázium nagynevű magyar tanáráról, Török Konstantról. Most, az iskola-év elején, mikor tisztelői, jóbarátai, kortársai s tanítványai együttesen róhatják le a megboldogult szelleme iránti kegyeletüket, a főgimnázium gyászünnepe rendez f. hó 17-én (szerdán). Az ünnep reggel fél 8 órakor requiemmel kezdődik, mely után az intézet dísztermében a következő pontok kerülnek sorra: 1. „Beethoven gyászindulójá.” Zongorán előadja *Dubovszky Elemér* ur, 2. „Angyal és csecsemő.” Franciából fordította Török Konstant; szaválja: *Varhanek F. VIII.* ot. 3. „Török Konstant élete és működése.” Felolvassa az intézeti igazgató. 4. „Emlékezés Török Konstantra.” Irta: *Philipp István*, szaválja: *Rátkay L. VIII.* ot. 5. „Gyászdal tanár halálára.” *Zsaskovszky E.-től*, előadja a főgimnáziumi énekkar. — Mindazokat, kiket a tisztelet, vagy a hála fűzött a korán elhunyt tanárhoz, ezen az uton tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Esküvő.** *Sipos Sándor* kir. törvényszéki bíró ma d. e. 11 órákkor vette oltárhoz a székesegyházban *Özv. Paulovits Ferencné* szép és kedves leányát, *Ricikét*. Násznagyok voltak a menyasszony részéről — *Orbán Károly* zentai főmérnök, a vőlegény részéről *Sohár Béla* törvényszéki bíró. Az esketési szertartást dr. *Czapary László* főgimnáziumi tanár, a menyasszony elhunyt atyjának régi jóbarátja végezte, a ki ez alkalommal emelkedett hangu beszédben tolmácsolta az Anyaszentegyház tanácsát az ifju párnak. A csendes családi körben megtartott esküvő után az új pár Olaszországba utazott.

— **Határozás a hadgyakorlaton.** Alig mulik el nagyobb katonai gyakorlat, hogy az éles tölteny szerephez ne jutna. A katonai regula szerint ugyanis minden löfegyverrel ellátott legénységi állományu katonára — vagy kézilövés — szolgálatban töltenytáskájában tartozik tenni felbontatlan dobozban tíz darab éles töltenyt. Előírás szerint ez az ugynevezett békétkáska-tölteny szolgálaton kívül a hátbőröndben hordandó, de biz nem egyszer megtörténi, bár a töltenyeket az egyes szakaszarancsnokok nap-nap után, minden kivonulás előtt megvizsgálják, hogy az éles tölteny szolgálat után a töltenytáskában maradt s ilyenkor a puskába is kerül. A tüzelés hevében a katonára nehezen fejelemelhető, a próbaharcok folyamán is szinte extazisba jön s a puskaropogás zajában főleg gyorstüz esetén a gondolkodásra is alig képes. Ilyenkor fordul elő rendszerint a szerencsétlenség. Valószínűleg így történt ez a fejérmegyei hadgyakorlatok folyamán is. A honvédség győzelmével végződő gyakorlatot néhány veszedelmes lövés zavarta meg.

Két kadosztály állott egymással szemben e hó 13-án Bicske és Bia között. A 41. hadosztályt, melynek keretében honvédeink is harcoltak, *Taxis báró* tábornok vezette. A 62. hadosztály vezére *Csibulka altábornagy* volt. A honvédség oly ügyesen nyomult előre, hogy ellenfelét épen akkor lepte meg, mikor az a harchoz felfejlődött s mert ebben meggátolta, óriási előnyt szerzett magának. A honvédség utászai a kitünő képzettségű s már többször ügyes, praktikus katonának bizonyult *Tóth Béla* 17. honvéd gyalogezredbeli főhadnagy vezetése mellett meglepő gyorsasággal vágta utat az erdősegen, melyen keresztül a tüzérség egy fontos magaslatot szállt meg. Ez döntötte el a harc sorsát a honvédség javára.

A szép hadgyakorlatot szomorú esemény zavarta meg. Eppen a lefúvás előtt a 18. honvéd gyalogezredből éles töltéssel is lőttek az ellen-táborra. Egy 69. ezredbeli szakaszvezetőt halálosan sebesített meg egy golyó. A szerencsétlenség a nyakát lőtték keresztül s haldokolva szállították a kórházba. Ugyanakkor a 44. ezred egyik közlegényét is érte egy golyó, a ki szintén a nyakán sebesült meg súlyosan. Az esemény után rögtön lefúvás történt s azonnal szigorú vizsgálatot indítottak. Maguk a tisztek vizsgálták meg az összes legénység fegyvereit, de nem tudták megállapítani, hogy ki tette a végzetes lövéseket.

A következő napon *Lobkovits* herceg hadtestparancsnok mellett is lecsapódott két éles tölteny. Hogy a golyók a hadtestparancsnoknak lettek volna szánva, megállapítani nem lehetett, de ez alig is tehető fel.

— **Az uhlanus ezred ellopott kasszája** még mindig foglalkoztatja a hivatalos köröket. *Mig Diósy* főhadnagy üli a büntetését, addig a törvényszék a hivatalos lapban közli a kasszával együtt elveszett takarékpénztári könyvek megsemmisítésére vonatkozó következő végzet: „A székesfejérvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy onori *Lyro Emil* ezredes kérelme következtében a „Fejérmegyei takarékpénztár” által 1898. december 31-én 12210. szám alatt 1688 korona 40 fillérről kiállított „12. Uhl. Reg. Sparfond” megjelölésű, ugyanaz által 1898. december 1-én 13133. szám alatt 818 korona 38 fillérről kiállított „Reservefond” megjelölésű, ugyanaz által 1900. május 15-én 16206. sz. alatt 152 korona 46 fillérről kiállított „Pferdefond” megjelölésű, ugyanaz által 1900. május 15-ikén 16207. szám alatt kiadott 4568 koronáról kiállított „Uniformirung” megjelölésű, ugyanaz által 1900. október 1-én 16434 sz. alatt kiadott 990 korona értékű „Rennfond” megjelölésű, ugyanaz által 1900. év december 7-én 16574. szám alatt 500 koronáról kiállított „Menagefond” megjelölésű, végül a székesfejérvári kereskedelmi bank által 1899. január 3-án 3806. szám. alatt 326 korona 47 fillérről kiállított „Berényi Morné” megjelölésű és állítólag elveszett betéti könyvek a 5041/p. 901. szám alatt kelt végzéssel semmisnek nyilvánítottak. Székesfejérvárott, 1902. augusztus hónap 24. A kir. törvényszék.

— **Eljegyzés.** *Mészöly Áron*, a sárbogárdi járás szolgabírája e hó 8-án jegyezte el Felső-Alapon özv. *Vantsay Sándorné* szép és kedves leányát, *Irént*.

— **A falu rossza** megtöltötté vasárnap este a színházat; kíváncsiak voltak a fejérváriak, ugyan mit fognak csinálni e darabban a műkedvelők? Hát — eljásztok! Ennek dacára azonban csak dicséret illeti az összes szereplőket, a kik kivétel nélkül mind tudták a szerepeiket és jövedvel, ambícióval játszottak. Legnagyobb azonban *Békési Istvánnak*, *Thália* egykori, hivatott papjának érdeme, a ki az egész darabot oly szépen betanította; az egyeseket szinte belefáradta szerepük foglalatába. A mi a szereplőket külön-külön illeti, nincs helyünk, hogy valamennyivel foglalkozzunk, azt azonban állíthatjuk, hogy *Zimmermann Rózsa* (*Finun Rózi*) ugy temperamentumos játékkal, mint kellemes hangjával, megnyerő külsejével a műkedvelők nyóvján felülemelkedett; oly szépen, okosan játszott, hogy szinte érdemes lenne bírálatot írni róla, pedig az llyentől fázna a műkedvelők. Tény az, hogy ez a kis lány a lélekjelenlétével partnereinek nem egy szarvas-hibáját tudta eltussolni. A *Göndör Sándor* személyesítőjén, *Fischer Marcin* már meglátszott, hogy az előadást mindössze egy háromnegyed-órás zenepórába előzte meg és ő nem tudta kellemes baritonját elég biztonsággal érvényesíteni. *Báder Juliska* (*Feledi Boriska*) teljes hűséggel, jól játszott; szép orgánuma is van hozzá. *Antal János* (*Gonosz Pista*) sikerült modulataival, de különösen tréfas mimikájával sokszor megkacagattatta a közönséget. Es így tovább; a többi szereplő is mind dicséretet érdemel.

— **A Kossuth Lajos asztaltársaság** vasárnap tartotta alakuló ülését a budai-úti *Latzkovits-féle* vendéglőben. Elnökül dr. *Say Victor*, alelnökül *Molnár Béla*, jegyzőnek *Steinmetz Ferenc*, pénztárnoknak *Hollósy Ferenc*, ellenőröknek *Tógl Lajos* *Wekerle Gyula*, háznagyoknak *Szalnyinka Ferenc* választották meg. A megalakult asztaltársaság üdvözlő táviratot küldött *Kossuth Ferencnek*.

— **Életunt leány.** Kovács Katalin helybeli illetőségű cselédeány azért, mert gazdája, *Schlammadinger Alajos* Budai-út 6. sz. alatti lakos neki tegnap felmondott, ma reggel 5 órakor a ház pincéjében marólgot ivott. Mire észrevették, már eszméletlen állapotban volt. A mentők a *Szent-György* kórházba szállították, a hol csak annyit tudott mondani, hogy a szakácsné túrta ki a helyéből, ezért akar meghalni. Életben maradá-sához nincs remény.

— **A tültető-egylet választmánya** tegnap d. u. tartott ülésén elhatározta, hogy *Kossuth Lajos* születésének 100-ik évfordulója alkalmával este 7 órától 9-ig az őrtanya ablakait kivilágítja, transzparentekkel díszíti, a működő csapat pedig az ünnepi felvonuláson testületileg vesz részt.

— **A posta tolvaja.** Részletesen beszámoltunk annak idején arról a lopásról, mely f. évi március 4-én a székesfejérvári—budapesti mozgó postán történt. Egy postaszak kivágásával 39000 ezer korona tűnt el a jelzett napon. Akkor *Szalay József* postás altisztet érte a gyanu, előzetes letartóztatásba helyezték, ártatlansága beigazolást nyert s a becsületese embert aztán még a körülmények folytán részben reánehazódó gyanu sem illethette, rövid idő múlva szabadlábra helyezték.

A budapest-bécsi mozgópostán az utóbbi időben több kisebb-nagyobb lopás történt. *Siket Tarján* póstatanácsos feljelentésére a vizsgálattal *Bécsi kapitány* bizatot meg. Csakhamar kiderült, hogy a mozgó-postán ez alkalommal is ugyanaz a *Papes József* postás altiszt utazott, a ki a 39000 koronás lopás alkalmával s a kit azóta állandóan megfigyelés alatt tartottak. A legelső kihallgatás alkalmával zavarba jött, beismerte tets elmondta, hogy a pénz téfeleségének, *Hegedűs Máriának* adta át. Felesége egy darabig tagadta a részességet, majd beismerte, hogy átvette a pénzt s a *Városligetben* elásta. A pénzt onnan csak férje vihette el — ugymond, — mert több szeretője van s azokra igen sokat költött. A pénz nem került meg, a tolvaj házaspárt letartóztatták s átadták a kir. ügyészségnek.

— **Uránia színház.** Csak a szemünk ne fáj-dulna bele, elnéznők tudj! Isten meddig ezt a gyönyörű képsorozatot. Hogy mosolyogtak ránk a csodaszép andaluziai hölgyek arról az otromba fehér vásznonról, mely hivatogólag intettek a szép spanyol ligetek exotikus bokrai, fái, mennyire megcsodáljuk kívül-belül a kegyetlen II. Fülöp rengeteg alkotását, az *Alhambrát*. Végigmentünk Spanyolország nevezetesebb városain és csak szépet, csábító láttunk. Nem lett volna jó egy kissé a kártya hátlapját is megmutatni? A mozgófényképek azonban nem igen sikerültek, már jobbakat is láttunk. Az *Uránia* tőle és tőlen a legtekintesebbet várjuk. A mutatványok azonban mégis megérdemlik a zsufot házat és azt hisszük, a ki hétéfőn ott volt, megnézi már a többit is.

— **A sztrájk** még mindig tart. Vasárnap még folytatták a békéltetést, azonban a segédnek merev s de főleg *Háden Antal* kihívó, modortalan magatartása miatt az ülés feloszlott. A főkapitány által beíltott felvonulást a polgármester megengedte, dacára annak, hogy a főkapitány épen a polgármester rendeletére tiltotta ezt be. Erről jobb nem is beszélni! Ez nem hivatalos komolyság, ez csak komédia lehet. Hát csak komédiáznak tovább a városban! Már dolgozik a városban 70 építőmunkás, egyelőre ez a sztrejk következménye. Ha így megy, szomorú lesz a munkások tele!

— **A ciszterciák templomának tolvaja** Városunk szenzáció dögában rohamos léptekkel közelíti meg a világvárosok erkölceit. Vasárnap reggel a cisztercita templom sekrestyéje észre-vette, hogy az egyik oltár felett levő *Mária-kép* hiányzik. Az értékes, arany rámában levő képet szombaton délután vagy vasárnap kora reggel lophatták el, mert szombaton délelőtt még sokan látták. A kép 60 cm. magas, 50 cm. széles. A tettes kézreadóját *Szemczy Győző* igazgató 50 k. jutalomban részesíti.

— **Öz utcai közbiztonság.** *Kiss József* szárazréti lakos felhúta a vadonatúj ünnepi csizmáját, szájába tette a tajték pipáját s a mint az új kalapjával elbucuzott hazuról, nem gondolta, hogy egy kis éjjeli kalandban is lesz része. A vasárnapi napot szépségesen átpalinkázta s úgy éjjel 11 óra tájban már az egyik öz-utcai ház kölépcsőjén nyugovóra tért. Arra vezette a jószerencse *Hrabóczy József* kocsiit kelbarátjával, *Gotthárdi József* 69. gyalogezredbeli közlegénnyel. Hamarosan lehúzták a csizmáját, elvették a kalapját, pipáját, meg 4 korona készpénzt s aztán elvezették a berugott embert a *Kórház-utca* felé, hol magára hagyták. *Horváth István* kocsiit hallgatag szemlélője volt a történeteknek, a mikor azonban látta, hogy a fosztogatók menekülnek, utánuk iramodott, a baka eltűnt, *Hrabóczy* pedig a *Borchert-féle* házban keresett menedéket. *Kiss* ekkor magához tért, a rendőrségen kért segílyt. Meg is találták a fosztogatót a *Borchert* ház udvarán, a bokrok között. *Hrabóczy* beismerte tettét, a miről a bíróság előtt fog leszámolni.

Nyilttér.*)

Tisztelettel hozom a t. c. közönség szives tudomására, hogy 60 év óta **KREIZLER** név alatt fenálló üzletemet, melyben, mint főnök, több mint 30 év óta működöm,

KERESZTES ZSIGMOND

cég alatt folytatom tovább.

Nagyon kérem, tekintse ezt a névváltozást olyannak, hogy az üzlettulajdonos és vezető **ugyanaz** marad, de egyszersmind sziveskedjék szem előtt tartani azt is, hogy ugyanazon szigorú elvek maradnak fenn továbbra is, mint ezelőtt, amelyek által cégem a vevőközönség annyira megtisztelő bizalmát megnyerte. Szigoruan betartott mérsékelt szabott árak, lelkiismeretes és pontos kiszolgálás: ezek voltak eddig is az elveim, ezek lesznek ezután is, és remélem, hogy általuk sikerülni fog a belém helyezett bizalmat továbbra is fenntartani.

Eleget téve a számos oldalról jövő megtisztelő felhívásnak, nagy posztó és vászonraktárom mellett egyrészt ruhakelmékből, másrészt butorkelmékből és szőnyegekkel az eddiginél még sokkal nagyobb raktárt fogok tartani és remélem, hogy kitünő minőségű árukból álló és dús raktárom által a tisztelt vevőközönség megelégedését megnyerem, a melyet kiérdemelni legbüzböbb igyekezetemem lesz.

Mintákkal póstafordultával kívánatra a legnagyobb készséggel szolgálók és nagybecsű parancsait kérve, maradok

kitünő tisztelettel
Keresztes Zsigmond.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Üzlet áthelyezés.

RODE IMRÉNÉ (Lasits Erzs)

női divatáru üzlete
Székesfejérvár, Ferenc-rendűek épületében.
(Vaimár Ferencel szemben.)

Üzletem nagyobbítása végett van szerencsém értesíteni a n. é. vevőközönséget, hogy ezentúl **állandóan személyesen** fogom üzletemet tovább vezetni, miután nagyobb **bécsi és párisi gyárral** vagyok összekötöttségben. Ez ideig irányomban tanusított szives támogatásért köszönetet mondva és egyben kérve továbbra is a n. é. vevőközönség szives támogatását.

Nagy választék mindennemű gyermek és női legújabb divatu **bécsi és párisi őszi és téli modelle kalapokban**, melyeket meglepő olcsó árakon számítok.

Újdonságok naponta érkező **bécsi és párisi modelle kalapokban** nagy választék.

15417/902.

Pályázati hirdetés.

Székesfejérvár szab. kir. város kegyurasága alatt álló belvárosi plebániánál s templomnál nyugdíjazás folytán üresedésbe jött kántori állásra, mely a város tanácsa által élethosszig tartó hatályú választás útján fog betöltetni, pályázatot hirdetek s felhívom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy keresztlevelük, erkölcsi bizonyítványuk, zenei iskolázottságukat s eddig volt alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt

kérvényüket ezen város tanács iktató hivatalánál 1902. évi Október hó 2-ának délután 5 órájáig írásban adják be.

Ezen állás természete megkívánja, hogy a pályázó a róm. kath. egyházi zenében és szertartásokban, orgonakezelésben, éneklésben jártas, kifogástalan erkölcsi és tarsadalmi előéletű, róm. kath. vallású férfi legyen.

Az állással járó illetmények a következők: Nyolcszáz korona nyugdíjogosultsággal összekötött évi fizetés, 240 kor. lakbér, 100 kor. zeneszeti díj a városi házipénztárból; temetéseknel teljesített kántori teendők után az 1864. évi szept. 26-án kelt 314. sz. közgy. határozat alapján járó díjak és pedig egész conductussal történő temetésért gyászmisével együtt a maga és négy énekes részére, karének nélkül 21 kor. 20 fill.; fél conductussal történő temetésért a maga és egy énekes részére 7 kor. 20 fill.; közönséges nagy temetésért 2 kor., kis temetésért 1 kor. 20 fill.; esetleg megkívánt bucsuztatásért minden énekelt versszak után 20 fillér; ezenkívül az egyházmegyei hatóság határozata alapján alkalmi énekes gyászmiséknél, ugyszintén a magánosok vagy társulatok által kívánt énekes miséknél teljesített kántori teendőkért egyenként 2 korona díj s az orgona taposó díjazására 40 fillér. — Tájékoztatóul megjegyzem, hogy az alapítványi misék kántordíja ez idő szerint körülbelül 100 korona évenként.

Kötelesegei a következők:

Tartozik vasár- és ünnepnapokon az első mise és a 7 órai ünnepélyes plebános mise alatt orgonálni s a híveknek vezetésül előénekelni, ha pedig a 7 órai mise Zenés, tartozik orgonálni és énekelni; tartozik a vasár és ünnepnapon a szombati és más — alkalmi — litániák alatt or-

gonálni, énekelni, illetve a hívek énekét is vezetni; köteles a szokásos körmenetek és ily természetű isten-tiszteletek alkalmával, nem különben a városi iskolák tanulóinak miséjén előénekelni. — Különösen hangsúlyozom, hogy a kántor ezen teendői teljesítésénél a belvárosi plebános rendelkezése alatt áll.

A város tulajdonában levő kórákat s zene-kellékeket állása elfoglalásakor felelős őrizetre leltár mellett átvenni köteles.

Végül megkívánom, hogy a pályázók az általam kitűzendő határidőben jelenjenek meg a céltől, hogy a plebánia templomban orgonálási, éneklési képességüket, Zenei iskolázottságukat s hanganyagukat bemutassák.

Székesfejérvár, 1902. szept. 15-én.

Havranek József
polgármester.

KÖRÖSY GYULA

épület- és bútor-asztalos.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Jókai-utca 10. sz. alatti üzletemet a **Táviráda-u. 17. sz. alatti saját házamba** helyeztem át. A közönség további pártfogását ez alkalommal is kérem

Körösy Gyula.

Gróf Zichy Jenő Zichyfalvi szőlészetéből szállit hetenként háromszor legfinomabb

csemege szőlőt

5 k.-tól 44 fillérért házhoz szállitva. Megrendelés levelező-lapon a kasznársághoz címzendő.

PÉNZ

kölcsönök leggyorsabb és legolcsóbb eszközlése

házakra, földekre

4 1/2 %-os kamat mellett 50 évre is. Kizárólag utólagos jutalék-fizetés ellenében

ugyszintén köz- és magántisztviselőknek, katonatiszteknek, kereskedőknek, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek discreten eszköz hitelt

SOMOGYI BANKIRODA

bej. cég.

Budapest, VI. ker., Proféta-utca 5. sz.

(Válaszbélyeg csatolandó.)